

JÄTEVESIJÄRJESTELMÄN KUNTOTARKASTUSOHJE

1. Viemärit ja vesikalusteet

- Vesikalusteet kunnossa, eivät valuta jatkuvasti vettä
- Vesikalusteiden ja viemäreiden liitokset kunnossa
- Viemärit auki ja toimivat hyvin

2. Saostussäiliöt

Sijainti

- Säiliöiden kansien tulee olla muuta maanpintaa korkeammalla
- Maanpinnan tulisi olla muotoiltu siten, että valumavedet kulkeutuvat säiliöltä pois päin
- Kansien on oltava ehjät ja tiiviit

Säiliöiden kunto

- Säiliöissä tulee olla pohjat
- seinämien tulisi olla tasaiset ja ehjät

Seuraavien kohtien tiiviys tulee tarkastaa

- Betonirenkaista valmistettujen säiliöiden saumat (eivät raollaan tai lohjenneet, ei puiden juuria läpi)
- Tulevien putkien liittymät
- Lähtevien putkien liittymät
- Säiliön seinämät (ei halkeamia tai lohkeamia)

Säiliöiden tiiviiden voi tarkistaa kokeellisesti myös tyhjennyksen yhteydessä. Tyhjästä säiliöstä seurataan tuleeko sinne vettä muualta kuin viemäristä. Jos näin tapahtuu, säiliö vuotaa sisäänpäin. Tämän jälkeen säiliö täytetään kiintoaineesta vapaalla vedellä. Seuraamalla vedenpintaa voidaan selvittää vuotaako säiliö ulospäin. Mikäli vedenpinta laskee, säiliö vuotaa.

Tulo- ja lähtöputket

- Putkien tulee olla ehjät
- Lähtevissä putkissa tulee olla T-haarat
- Lähtevien putkien tulee olla alempana kuin tulevien

Tuuletus

- Saostussäiliöitä yhdistävissä putkissa tulee olla ilmatilaa
- Riittävän korkea tuuletusputki (esim. talon katolle)
- Jos haju tuntuu rakennuksen läheisyydessä, tuuletus ei toimi

3. Jakokaivo

- Jakokaivon yläosan tulee olla muuta maanpintaa korkeammalla
- Kannen täytyy olla tiivis
- Valumavesien tulee kulkeutua kaivosta pois päin
- Tulevan ja lähtevien putkien yhteiden tiiviys
- Tulevan ja lähtevien putkien korkeudet
- Kaivon tiiviys tarkastetaan saostussäiliön tapaan
- Veden jakojärjestelmän toimittava moitteettomasti (virtaus tasaisesti kaikkiin putkiin)
- Riittävä ilmatila putkissa tuuletuksen toimimiseksi

4. Maameyttämö

Sijainti

- Tasaisella tai loivasti viettävällä maalla, ei notkelmassa
- Muutokset pinnanmuodoissa kertovat putkien luhistumisesta tai noususta
- Valumavesien virtaus mielellään imeyttämöstä pois päin
- Ei ylikulkua ajoneuvoilla edes talvella
- Lähettyvillä ei saa olla pitkiä juuria kasvattavia puita tai pensaita

Tuuletus ja imeytyminen

- Tuuletusputket reilusti maanpinnan yläpuolella (eivät saa jäädä lumen alle)
- Tuuletusputket suorassa
- Riittävä tuuletus, ei hajuja (ei saa kuitenkaan jäätyä)
- Vesi ei saa seisoa putkissa pitkään (huomioi rankkasateet ja kevättulvat)
- Putket eivät saa olla tukossa (vesi seisoo putkissa, haisee, jätevesi tulvii maanpinnalle)

Muuta

- Lähikaivojen veden laadun tarkkailu
- Pohjaveden laadun tarkkailu

5. Maasuodattamo

Sijainti

- Tasaisella tai loivasti viettävällä maalla, ei notkelmassa
- Imeytyspinnan ja purkupaikan korkeusero noin 2 m
- Muutokset pinnanmuodoissa kertovat putkien luhistumisesta tai noususta
- Valumavesien virtaus mielellään suodattamosta pois päin
- Ei ylikulkua ajoneuvoilla edes talvella
- Lähettyillä ei saa olla pitkiä juuria kasvattavia puita tai pensaita

Tuuletus ja imeytyminen

- Tuuletusputket reilusti maanpinnan yläpuolella (eivät saa jäädä lumen alle)
- Tuuletusputket suorassa
- Riittävä tuuletus, ei hajuja yli 10 m:n päässä putkista (ei saa kuitenkaan jäätyä)
- Vesi ei saa seisoa putkissa pitkään (huomioi rankkasateet ja kevättulvat)
- Putket eivät saa olla tukossa (vesi seisoo putkissa, haisee, jätevesi tulvii maanpinnalle)

Kokoomaputket ja tuuletus

- Tuuletusputket oltava kuten edellä
- Tuuletus toimii kokoomakaivon kautta
- Vesi ei saa seisoa putkissa (oire tukkeutumisesta)
- Jos kokoomaputket tyhjäät ja imeytysputkissa vettä, suodatinkerros on tukossa ja vaatii massan vaihdon

Kokoomakaivo

- Aina jonkin verran vettä
- Kokooma- ja purkuputkien aukot vapaana
- Kaivo ja putket ehjät
- Kokoomakaivoon tulevan veden määrä tulee vastata saostussäiliöstä lähtevän veden määrää
- Veden aistinvarainen tutkimus
 - veden tulisi olla väritöntä ja kirkasta
 - mieto jäteveden haju
 - poikkeamien syy pitää tutkia

Muuta

- Purkuputkien sijainti ja toiminta, veden täytyy tulla kokoomakaivosta purkupaikkaan
- Purkuputken kautta ei saa tulla vettä kokoomakaivoon
- Lähikaivojen veden laadun tarkkailu
- Pohjaveden laadun tarkkailu

Lähteet:

Kujala-Räty, K. Santala, E. 2001. Haja-asutuksen jätevesien käsittelyn tehostaminen. Hajasampo-projektin loppuraportti. Suomen ympäristökeskus. Helsinki. Suomen ympäristö 491. 299s.
Santala, E. 1990. Pienet maapuhdistamot. Ohjeita 1-10 talouden jätevesien maaperäkäsittelystä. Vesi- ja ympäristöhallitus. Helsinki. Vesi- ja ympäristöhallituksen julkaisuja –sarja B. 117 s.